

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of נ"א קמא דף נא
Some of the topics we will learn about include.

The question of
יש חבטה בפחות מעשרה
Does a pit less than ten טפחים kill through impact?

The Mishnah's Halachah of
בור של שני שותפין
There was a pit that belonged to two partners.
עבר עליו הראשון ולא כסהו
והשני ולא כסהו
השני חייב

If one owner uncovered the בור and then went away but did not cover it, and then the second owner used the בור but did not cover it, only the second owner is liable, and the first owner is פטור.

And a Machlokes in the Gemara regarding
ראשון מאימת מיפטור

At what point is the first owner no longer responsible for the בור?

The possible scenarios of a
בור של שני שותפין
Two people being partners in a בור;

A

יש חבטה
בפחות מעשרה

בור של שני שותפין
עבר עליו הראשון
ולא כסהו
והשני ולא כסהו
השני חייב

ראשון
מאימת מיפטור

B The Machlokes and רבי חכמים regarding

החופר בור תשעה
ובא אחר והשלימו לעשרה

If one person dug a pit 9 טפחים deep, and then another person completed the בור until it was 10 טפחים deep, regarding מיתה, if an ox died in the בור, all agree that אחרון חייב

Only the last person is חייב, while the first person is פטור, Regarding נזקין, if an ox was injured in the רבי בור, holds שניהם חייבין

Both are חייב;
While the חכמים hold אחרון חייב

Only the last person is חייב while the first person is פטור.

The two contradicting Breisos regarding
החופר בור עשרה

One person dug a pit of 10 טפחים, and then a second person added to the pit, one Braisa rules

כולם חייבים
While the other Braisa rules הראשון חייב

B

החופר בור תשעה
ובא אחר והשלימו לעשרה

החופר בור עשרה

C בור שמונה ומהן שני טפחים מים
חייב
If a person dug a pit of eight טפחים and there were two
טפחים of water, if a ox dies he is חייב because
כל טפח דמיא
כתרי דיבשה דמי
The הבל in one טפח of water equals two טפחים without
water, and the בור is considered ten טפחים deep.

The Halachah regarding
הרחיבה מהו
If a person widened an existing pit

The Machlokes regarding
בור שעומקה כרחבה
A pit whose depth equals its width

C

בור שמונה
ומהן שני טפחים מים
חייב

כל טפח דמיא
כתרי דיבשה דמי

הרחיבה מהו

בור שעומקה
כרחבה

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

בור של שני שותפין

There was a pit that belonged to two partners;

עבר עליו הראשון ולא כסהו

והשני ולא כסהו

השני חייב

If one owner uncovered the בור and then went away and did not cover it, and the second owner then used the בור and did not cover it, only the second owner is liable and the first owner is פטור.

As Rashi explains based on the Gemara later;

בשהניחו ראשון לשני משתמש ודולה

כשהלך לו

The second owner was still using the בור when the first owner went away. Therefore, he was not responsible to cover it.

Otherwise, however, both partners are liable.

1

מאן:

בור של שני שותפין
עבר עליו הראשון ולא כסהו
והשני ולא כסהו
השני חייב

If one owner uncovered the בור
and then went away and did not cover it,
and the second owner then used the בור
and did not cover it,
only the second owner is liable

As Rashi explains;

בלפניו ראשון לפני מאתמול ודולה כלפניו או
The second owner was still using the בור
when the first owner went away.
Therefore, he was not responsible to cover it

2 The Gemara discusses the possible scenarios of a בור של שני שותפין

According to רבי עקיבא who holds בור ברשותו חייב

The בור ברשותו applies to a pit in private area; this would be possible

בחצר של שניהם ובור של שניהם והפקירו רשותו ולא הפקירו בורן

Two people jointly owned a property with a pit therein, and they declared the area around the pit ownerless, but the pit still belongs to them.

And even according to the opinion of בור ברשותו פטור

The בור ברשותו applies only in a public area, in which only the one who actually dug the pit is considered the owner; a בור של שני שותפין would be possible

כגון שעקרו שניהן חוליא בבת אחת והשלימו לעשרה

If one person dug a pit of 9 טפחים and then both people removed a stone and together completed a pit of 10 טפחים.

However,

ואי דכרה האי חמשה והאי חמשה

If one person dug 5 טפחים and then the second person dug 5 טפחים, and completed a pit of 10 טפחים, it would depend in the Machlokes רבי and the חכמים in that regarding מיתה, if a ox died in the בור, all agree that

אחרון חייב

Only the last person is considered the בעל הבור and liable, while the first person is פטור, because

לא עביד שיעור מיתה

He did not dig a בור with the depth that can kill an ox.

And regarding ניזקין, if an ox was injured in the בור, רבי and רבנן holds

שניהם חייבין

Both are חייב, and this may possibly be the Mishnah's case, while the חכמים hold

אחרון חייב

Only the last person is חייב, but the first person is פטור.

2 The Gemara discusses other scenarios of a בור של שני שותפין

According to רבי עקיבא who holds בור ברשותו חייב

בחצר של שניהם ובור של שניהם והפקירו רשותן – ולא הפקירו בורן

They declared the area around the pit ownerless, but the pit still belongs to them

According to the opinion of בור ברשותו פטור

Only the one who dug the pit is considered the owner

כגון שעקרו שניהן חוליא בבת אחת והשלימו לעשרה

One dug a pit of 9 טפחים - and then both removed a stone and together completed a pit of 10 טפחים

However

ואי דכרה האי חמשה והאי חמשה

If one dug 5 טפחים and then a second person dug 5 טפחים, and completed a pit of 10 טפחים

Regarding מיתה, if a ox died in the בור

Regarding ניזקין, if an ox was injured in the בור,

רבי וחכמים

רבי

חכמים

אחרון

שניהם

אחרון

חייב

חייבין

חייב

לא עביד ליעור מיתה

This may possibly be the

Only the last

The first person did not dig a בור with the depth that can kill an ox.

Mishnah's case

person is חייב, but the first person is פטור.

3 The Gemara now elaborates on their Machlokes regarding נזקין:
 The חכמים hold אחרון חייב
 Because the Pasuk states כי יכרה איש בור
 The word איש teaches אחד ולא שנים
 Only one person is liable for a בור, and this refers only to the last person because the Pasuk states והמת יהיה לו
 ההוא דקא עביד מיתה
 Only the one who completed a מיתה is liable but not the first one, and as Rashi explains וכי מעטיה לניזקין
 The Pasuk excludes the ראשון even regarding נזקין that the שני is פטור if there was no שיעור מיתה, because the Pasuk is not needed to exclude the ראשון regarding מיתה, because it's understood מסברא since he did not dig a שיעור מיתה.

While רבי holds שניהם חייבין
 Because עביד שיעור נזקין
 He dug the depth that can injure an ox, and the word איש is needed to teach איש בור ולא שור בור
 The איש בור applies only to a pit dug by a person, but not to a pit dug by an ox.
 =====

4 The Gemara cites two contradicting Braisos, one Braisa states אחד החופר בור עשרה
 'ובא אחר והשלימה לכ
 ובא אחר והשלימה לשלשים
 כולן חייבין
 If one person dug a pit of ten טפחים, another person dug further until the pit was twenty טפחים deep, and another person until thirty טפחים, they are all חייבין.
 While a second Braisa states אחד החופר בור עשרה
 ובא אחר וסייד וכייד
 האחרון חייב
 If one person dug a wide pit of ten טפחים, and then another person smeared tar or painted its walls which made the narrower and the הבל increased, only the last person is חייב but the first person is פטור.

The Gemara initially assumes הא רבי
 הא רבנן
 The first Braisa is רבי who holds regarding נזקין שניהם חייבין
 While the second Braisa is the חכמים who hold אחרון חייב.

3

חכמים
אחרון חייב
כי יכרה
איש — אחד ולא שנים
 this refers only to the last person
בור — **והמת יהיה לו**
 Only the one who completed a מיתה is liable
 As Rashi explains וכי מעטיה לניזקין
 Because the Pasuk is not needed to exclude the ראשון regarding מיתה, because it's understood מסברא since he did not dig a שיעור מיתה.

רבי
שניהם חייבין
עביד שיעור נזקין
 He dug the depth that can injure an ox, and the word "איש" is needed to teach **איש בור - ולא שור בור**
 The איש בור applies only to a pit dug by a person, but not to a pit dug by an ox.

4

אחד החופר בור עשרה ובא אחר וסייד וכייד האחרון חייב	אחד החופר בור עשרה ובא אחר והשלימה לעשרים ובא אחר והשלימה לשלשים כולן חייבין
 הא רבנן	 הא רבי

5 The Gemara says this is not necessarily so
1.
הא והא רבנן
Perhaps the first Braisa is also the חכמים and
כולן חייבין
Because
דעבד קמא שיעור מיתה
The first person dug the depth of ten טפחים that can kill an
ox, and he completed the בור, as Rashi explains;
The word איש does not exclude the first person from the
חיוב if he dug a מיתה because the Pasuk יהיה לו
refers also to him.
While in the second Braisa
אחרון חייב
But not the ראשון; even though he did complete ten טפחים,
however
שלא היה בו הבל למיתה
ובא אחר והוסיף בה הבל למיתה
His בור was too wide, and there is no הבל to kill an ox, and
is not considered a מיתה; and then the second person
made the בור narrower and there was then הבל to kill an ox,
in which there was a שיעור מיתה.

5

<p>אחד החופר בור עשרה ובא אחר וסייד וכייד האחרון חייב</p>	<p>אחד החופר בור עשרה ובא אחר והשלימה לעשרים ובא אחר והשלימה לשלשים כולן חייבין</p>
<p>1</p>	
<p>הא והא רבנן</p>	
<p>אחרון חייב <i>But not the ראשון; even though he did complete ten טפחים, however</i> שלא היה בו הבל למיתה ובא אחר והוסיף בה הבל למיתה <i>His בור was too wide and the second person came made the בור narrower and there was then הבל to kill an ox.</i></p>	<p>כולן חייבין <i>Because</i> דעבד קמא שיעור מיתה <i>The first person dug the depth of ten טפחים that can kill an ox, and he completed the בור, As Rashi explains; The word איש does not exclude the first person from the חיוב if he dug a מיתה because the Pasuk יהיה לו refers also to him.</i></p>

6 OR
2.
הא והא רבי
The second Braisa is also רבי and
אחרון חייב
But not the ראשון, because
כגון שלא היה בו הבל
לא למיתה ולא לנזקין
ובא אחר והוסיף בו הבל
בין למיתה בין לנזקין
His בור was too wide, and there is no הבל to even injure an
ox. Then the second person made the בור narrower and
there was enough הבל to kill and injure an ox, and he
completed the בור.
While in the first Braisa
כולם חייבים
Because
דעבד קמא שיעור מיתה וניזקין
=====

6

<p>אחד החופר בור עשרה ובא אחר וסייד וכייד האחרון חייב</p>	<p>אחד החופר בור עשרה ובא אחר והשלימה לעשרים ובא אחר והשלימה לשלשים כולן חייבין</p>
<p>2</p>	
<p>הא והא רבי</p>	
<p>אחרון חייב <i>But not the ראשון, because</i> כגון שלא היה בו הבל לא למיתה ולא לנזקין ובא אחר והוסיף בו הבל בין למיתה בין לנזקין</p>	<p>כולם חייבים <i>Because</i> דעבד קמא שיעור מיתה וניזקין</p>

7 The Gemara continues
 בור שמואל בר מרתא says
 בור שמונה ומהן שני טפחים מים
 חייב
 If a person dug a pit of eight טפחים in which there was two
 טפחים of water; if an ox dies, he is חייב, because
 כל טפח דמיא
 כתרי דיבשה דמי
 The הבל in one טפח of water equals two טפחים without
 water, and the בור is considered ten טפחים deep.

The Gemara asks whether

בור תשעה

ומהן טפח אחד מים

OR

בור שבעה

ומהן שלשה טפחים מים

מהו

Do the different proportions create more or less הבל?

And these questions remain unresolved.

=====

7

למאן בר מרתא

**בור שמונה
 ומהן שני טפחים מים
 חייב**

*If a person dug a pit of eight טפחים
 in which there was two טפחים of water;
 if an ox dies, he is חייב, because*

**כל טפח דמיא
 כתרי דיבשה דמי**

*The הבל in one טפח of water equals two טפחים without water
 and the בור is considered ten טפחים deep.*

?

בור שבעה ומהן שלשה טפחים מים	בור תשעה ומהן טפח אחד מים
--	---

מהו

*Do the different proportions
 create more or less הבל?*

And these questions remain unresolved.

8 The Gemara proceeds with the question of הרחיבה מהו
 What is the Halachah if a person widened an existing pit?
 Do we say פטור because
 הרי מיעט הבלא
 He reduced the amount of הבל;
 OR we say חייב because
 הרי קירב הזיקא
 He increased the possibility of an animal falling in.

הרי מיעט הבלא
 אי בחבטה מיית
 But if the animal died through impact he is חייב because
 הרי קירב הזיקא

הרי קירב הזיקא
 אי מההיא גיסא נפל
 If the ox fell on the side that he widened he is חייב because
 הרי קירב הזיקא

הרי קירב הזיקא
 ואי מאידך גיסא נפל
 But if the ox fell in the other side he is פטור because
 הרי מיעט הבלא
 =====

הרי מיעט הבלא
 ואי בחבטה מיית
 But if the animal died through impact he is חייב because
 הרי קירב הזיקא
 =====

8

?

הרחיבה מהו

If a person widened an existing pit

<p>Do we say פטור because הרי מיעט הבלא He reduced the amount of הבל</p>	<p>Or we say חייב because הרי קירב הזיקא He increased the possibility of an animal falling in.</p>
2	1
<p>רב אמי It depends אי מההיא גיסא נפל If the ox fell on the side that he widened he is חייב because הרי קירב הזיקא</p>	<p>רב אמי It depends אי בהבלא מיית If an animal died through impact he is פטור because הרי מיעט הבלא</p>
<p>ואי מאידך גיסא נפל But if the ox fell in the other side he is פטור because הרי מיעט הבלא</p>	<p>אי בחבטה מיית But if the animal died through impact he is חייב because הרי קירב הזיקא</p>

9 The Gemara cites a Machlokes regarding בור שעומקה כרחבה
 A pit whose depth equals its width; some say לעולם יש בה הבל
 עד שיהא רחבה יתר על עומקה
 A pit always contains הבל unless the width exceeds its depth, and therefore חייב.

לעולם יש בה הבל
 ואי בחבטה מיית
 But if the animal died through impact he is חייב because
 הרי קירב הזיקא
 =====

9

בור שעומקה כרחבה

A pit whose depth equals its width

רב אמר

לעולם יש בה הבל
 עד שיהא רחבה יתר על עומקה
 A pit always contains הבל unless the width exceeds its depth, and therefore חייב

רב אמר

לעולם אין בה הבל
 עד שיהא עומקה יתר על רחבה
 A pit does not contain הבל, unless the depth exceeds its depth, and therefore פטור

- 10 The Gemara returns to the Mishnah's Halachah of עבר עליו הראשון ולא כסהו והשני ולא כסהו השני חייב Because when the first owner went away, the second owner was still using the בור, therefore he was not responsible to cover it.
- The Gemara cites a Machlokes regarding ראשון מאימת מיפטר At what point is the first owner no longer responsible for the בור? Some say משמוניחו משתמש If when the first owner left, the second owner was actually using the pit. Others say משימסור לו דליו Even if the second owner was not actually using the pit, but if the first owner merely handed him the cover before he left, he's no longer responsible for the בור.

10

עבר עליו הראשון ולא כסהו
והשני ולא כסהו
השני חייב

?

ראשון מאימת מיפטר
At what point is the first owner
no longer responsible for the בור?

Some say

משימסור לו דליו
Even if the second owner
was no more using the pit,
but the first owner
merely handed him
the cover before he left.

Others say

משמוניחו משתמש
If when the first owner left,
the second owner
was actually using the pit.